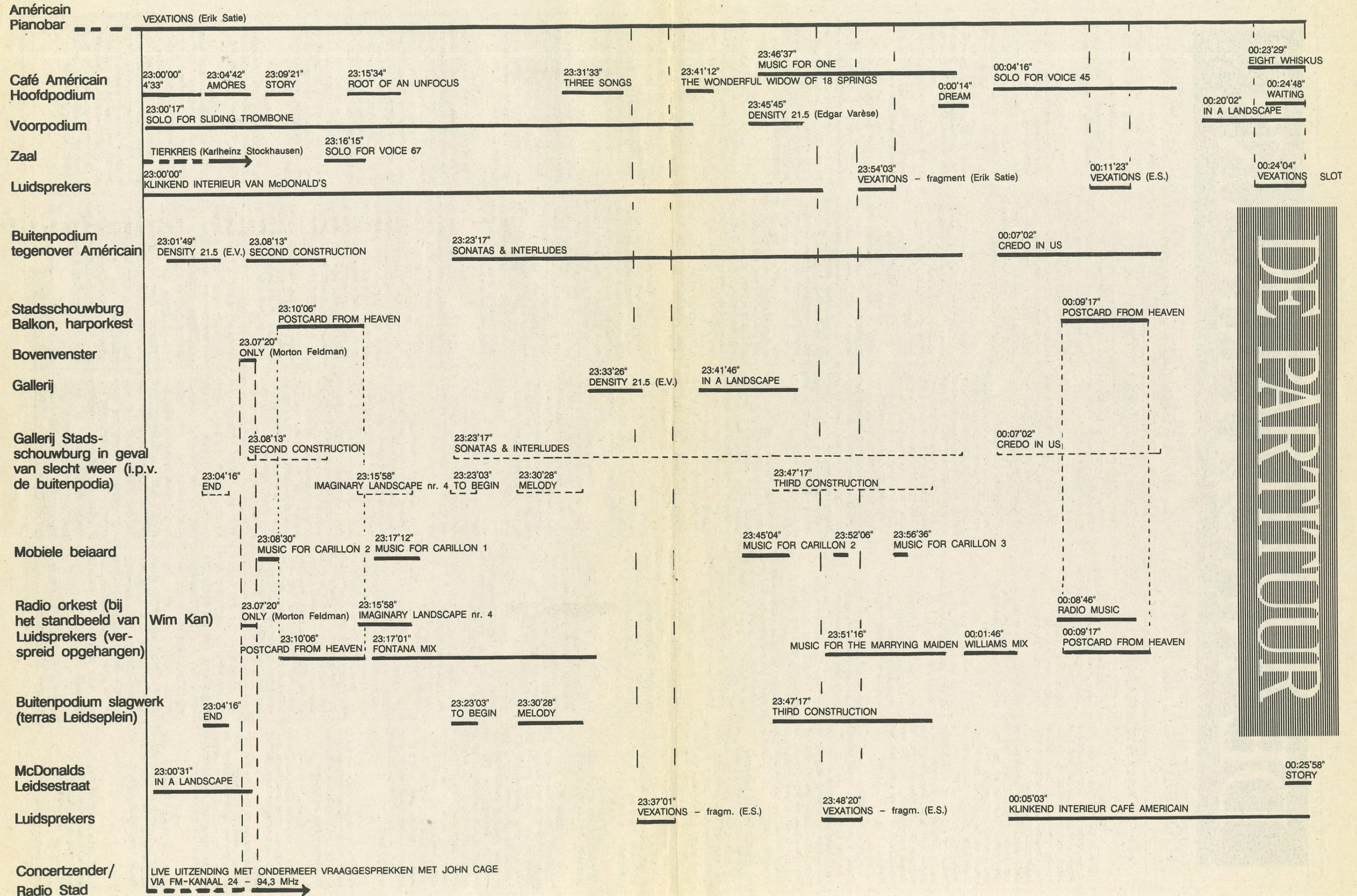

08:00 23:00 23:10 23:20 23:30 23:40 23:50 00:00 00:10 00:20 00:27'50"

DE NACHTKRANT

VERSCHIJNT T.G.V. "DE NACHT VAN CAGE" ALS BIJLAGE BIJ DE HOLLAND FESTIVAL DAGKRANT

HET MUSICIRCUS / LEIDSEPLEIN, AMSTERDAM / 23 JUNI 1988

Vexations
(1893/95) van Erik Satie is een deel uit een groter werk voor pianosolo, de Pages Mystiques, dat 840 keer herhaald dient te worden. In de uitvoering van Thomas Bloch beslaat een integrale versie (zonder onderbrekingen) zo'n 17 uur.
Cage over Satie: "Ik prefereer Satie zelf boven alles dat over hem is geschreven". Satie: "Je zou een muziek kunnen schrijven die deel uitmaakt van de geluiden van het restaurant. Ik stel me haar voor als welluidend en verzachtend voor het lawaai van messen en vorken, zonder te domineren en op de voorgrond te treden... Deze muziek zou tegelijkertijd de geluiden van de straat neutraliseren, die daarmee onbescheiden deelnemen aan het spel."

4'33"
(1952) is wellicht het meest radicale werk van Cage.
Het bestaat voor de duur van vier minuten en driehonderd seconden uit stilte en is opgebouwd uit drie delen. De instrumentkeuze is vrij en het stuk wordt vanavond uitgevoerd in een versie voor spreekstems door Siewert Verster.

Solo for Sliding Trombone
(1957/58) is de trombone-partij uit het concert voor piano en orkest. Het kan als een zelfstandig werk worden uitgevoerd. Met trombonist Frank Rehak onderzocht Cage hoe veel verschillende geluiden met een trombone of onderdelen daarvan kunnen worden voortgebracht. Toevals-operaties en onvolkomenheden in het papier waarop Cage deze compositie voltooidde bepaalden het uiteindelijke resultaat.

In a Landscape
(1948) voor piano of harp werd opgedragen aan Louise Lippold.

Density 21.5
(1936) van Edgard Varèse voor fluit is het enige werk dat Varèse voltooide in een periode van 13 jaar waarin hij geen orkestwerken publiceerde. De titel verwijst naar het soortelijk gewicht van platina, het materiaal waarmee de fluit van Georges Barrère die opdracht gaf tot het schrijven van dit stuk, was bekleed. Cage over Varèse: "Toen ik begon mijn leven aan de muziek te wijden, waren er nog enkele veldslagen die geleverd moesten worden. Mensen maakten een onderscheid tussen muzikale geluiden en ruis-klanken. Ik volgde Varèse en streed voor de ruis".

End
(1940) is het laatste deeltje uit Living Room Music. Het stuk kent vier partijen. De instrumentkeuze wordt aan de uitvoerenden overgelaten.

Amores
(1943) is een vierdelige compositie voor slagwerk en geprepareerde piano. Uit Amores wordt het vierde deel gespeeld.

De geprepareerde piano is een uitvinding van John Cage. Door schroeven en rubberties tussen de snaren van een vleugel te steken, kan de klank van het instrument aanzienlijk worden veranderd.

Only
(1947) van Morton Feldman voor solostem op een gedicht van Rainer Maria Rilke: uit 'Die Sonette an Orpheus', Inzel Verlag, Leipzig

XXII

O erst dann, wenn der Flug nicht mehr um seinentwillen wird in die Himmelstilen steigen, sich selber genug,

um in lichten Profilen,

als das Gerät, das gelang, Liebling der Winde zu spielen, sicher schwenkend und schlank,

erst wenn ein reines Wohn, wachsender Apparate Krabenstolz überwiegt, wird, überstürzt von Gewinn, jener den Fernen Genachte sein, was er einsam erfliegt.

Only when flight shall soar, not for its own sake only, up into heavens lonely silence, and be no more

merely the lightly profiling, proudly successful tool, playmate of winds, beguiling time there, careless and cool:

only when some pure Withers outweighs boyish insistence on the achieved machine

with who, has journed thither be, in that fading distance, all that his flight has been.

Feldman, vriend en geestverwant van Cage, is in het afgelopen jaar overleden. Only zal, gezongen vanaf de Stadsschouwburg alleen te horen zijn door ontvangst van de directe radio-uitzending door de Concertzender en Radio Stad op kanaal 24, 94,3 MHz.

Second Construction
(1940) voor vier slagwerkers is de middelste van een drietal 'constructies' die Cage maakte voor zijn eigen slagwerkgroep. Het stuk is opgebouwd uit ritmische blokken, die in een uitgewerkte verhouding tot elkaar staan.

Music for Carillon No. 2
(1954) is net als de No. 1 (1952) en 3 (1954) opgedragen aan M.C. Richards. De stukken ontstonden door met sjablonen punten op een vlak te zetten en die later in een notenschrift naar toonhoogte te rangschikken, ongeacht de tijdsduur.

Story
(1940) is een deel uit Living Room Music voor vier spreekstemmen op tekst van Gertrude Stein:
Once upon a time,
the world was round
and you could go on it
around and around.

Postcard from Heaven
(1982) voor 1 tot 20 harpen is een improvisatie, waarin de uitvoerenden als in Indiase muziek werken binnen een gegeven toonreeks (rage) en met gegeven ritmische eenheden (tala). Deze reeksen en getallen zijn door de I Ching bepaald. Tijdens het spelen mogen de uitvoerenden tonen uit de raga meezingen. Het stuk opent en eindigt met een lang aangehouden toon voor allen, die wordt voortgebracht door een stuiterbal op een naald met druk over de harp-

Als onderdeel van het Musicircus vindt er een uitwisseling plaats van de klinkende interieuren van Café Americain en McDonalds in de Leidsestraat. Gedurende een door de I Ching bepaalde tijdsperiode is via een luidsprekersysteem een een geavanceerde technische verbinding in de ene gelegenheid te horen wat zich in de andere afspeelt.

Joan La Barbara over het fenomeen Musicircus:

snaren te bewegen, een binnen het harp-repertoire nog niet eerder beproefde techniek.

Root of an Unfocussed
(1944) voor geprepareerde piano, werd geschreven voor de voorstellingen met het gezelschap van danser Merce Cunningham.

Imaginary Landscape No. 4
(1951) voor 12 radio's en 24 spelers markeert de grens tussen de periode waarin Cage werkte met klankblokken en hun verhoudingen binnen de compositie en het tijdperk waarin het toeval de compositie verder zou bepalen. Door het gebruik van radio's in eerdere werken was al een zekere mate van onvoorspelbaarheid de muziek van Cage binnengedrongen. In dit Landscape bedient telkens één speler de volumeknop terwijl de ander volgens een streng uitgeschreven partituur de frequenties van de korte Golf afzoekt. Wat het uiteindelijke klinkend resultaat zal zijn, is in hoge mate afhankelijk van wat er ten tijde van de uitzending in de ether is. Het stuk is opgedragen aan Morton Feldman.

Solo for Voice No. 67
(1970/71) is afkomstig uit Song Books, een verzameling liederen waarin Cage probeert een verband te leggen tussen Satie en Thoreau. De Solo mag met of zonder toevaling van een onbepaald geluid worden uitgevoerd; in de uitvoering van Joan La Barbara is dat de op band vastgelegde klank van een vorkheftruck. De toonhoogtes werden gekozen aan de hand van kaarten van sterren en hemellichamen en verder bepaald door de I Ching. Het resultaat is een vocale solo waarin grote intervallen moeten worden overbrugd.

Fontana Mix
(1958) is een compositie op band, tot stand gekomen in de destijds door Beiro geleide elektronische studio's van de RAI in Milaan. Vier sporen met zowel elektronische muziek als andere opgenomen geluiden in een door de I Ching bepaalde opbevolgving.

To Begin
(1940) is het eerste deel uit Living Room Music. Vier partijen met ritmes keuze van de instrumenten wederom vrij is.

Sonatas & Interludes
(1946/48) voor geprepareerde piano, werd geschreven voor de pianiste Maro Ajemian. Cage liet zich inspireren door Oosterse filosofieën, waarin hij zich in deze tijd voor het eerst uitgebreid verdiepte. In dit werk tracht Cage de 'basisgevoelens' uit de Indiase traditie, zoals hij die had herkend in de werken van Ananda K. Coomaraswamy, muzikaal uit te drukken in als sonate betitelde tweedelige vormen met herhaling en de interludes zonder herhalingen. Uit dit zeventig minuten durende werk zal een gedeelte worden gespeeld.

"We zijn door goede en slechte tijden gegaan, John en ik. Onze eerste ontmoeting, in elk geval de meest indrukwekkende van onze eerste ontmoetingen was tijdens de uitvoering van HPSCHD dwars door de hele Berliner Philharmonie. Het was mijn eerste ervaring met een van zijn 'muziek circussen' en ik vond het ellendig, verwarrend, verlamdend. In een jeugdige en ongeremde opwelling (het was in de zomer van 1972 als ik het mij goed

Melody
(1940) is het langste deeltje uit Living Room Music voor drie ritmische stemmen voor onbepaalde instrumenten en een melodie op slechts enkele tonen. De titel suggereert de keuze van instrumenten die men in de huiskamer kan vinden. In de uitvoering van vanavond zal de melodie door Willy Goudswaard op een accordeon worden gespeeld.

Three songs
(1932) op teksten van Gertrude Stein voor stem en piano. Deze liederen vormen het oudste gepubliceerde werk van John Cage en zullen vanavond voor het eerst in Europa worden uitgevoerd.

The Wonderful Widow of Eighteen Springs
(1942) voor stem en gesloten piano op een tekst van James Joyce. De zangers wordt begeleid door een musicus die de klep van de piano op verschillende plaatsen bespeelt. De tekst is afkomstig van bladzijde 556 uit Finnegans Wake: "Night by silentailing night isobel wilwood's eyes and primarose hair, quietly, all the woods so wild, in mauves of moss and daphnedews, how all so still she lay, neath of the whitethorn, child of tree, like some losthappy leaf, like blowing flower stilled, as fain would she anon, for soon again 'twill be, win me, woo me, wed me, ah weary me! deeply, now evencaim lay sleeping: Night, isobel, sister isobel, Saintette isabelle, Madame isa Veuve La Belle".

Third Construction
(1941) voor slagwerkwartet is een vroegtijdig hoogtepunt in het repertoire voor slagwerkensemble. Cage beweest er mee dat voor deze groep van instrumenten eenzelfde finesse in samenspel en nuanceringen te bereiken is als in het klassieke strijkkwartet. Het zijn lege blikken, ratels, ezelskaken, leeuwebrullen, chinese trommels en een aangeblazen schelp die klinken in een structuur die gebaseerd is op tijdsduur en niet op toonhoogtes en harmonie, zoals dat tot in de muziek van Schönberg, leraar van Cage het geval geweest was.

Music For --
(1984) is een compositie voor een nog nader te bepalen definitieve bezetting. Hoewel een totale partituur ontbreekt, zal het werk uiteindelijk genoeg stemmen bevatten voor een groot ensemble of misschien zelfs een orkest. De partijen zijn onafhankelijk en synchonisatie geschiedt aan de hand van een klokje. Al naar gelang de beschikbaarheid van musici die de veeleisende partijen onder de knie hebben, kan een bezetting worden geformeerd. De partijen zijn ook als solowerken uit te voeren.

Music for 'the Marrying Maiden'
(1960) is een compositie op band bestaand uit zes zogenaamde interludes, bestemd voor het gelijknamige

heinner) zocht ik hem temidden van duizenden mensen, wervelend om hem heen en vond hem, omgeven door bewonderaars. Ik stapte op hem toe en sprak op hoge toon: 'Waarom met alle chaos in deze wereld staat u erop om nog meer chaos te maken?' 'Misschien dat wanneer u weer terugkeert in de wereld, die niet zo chaotisch meer lijkt', zei John zachtjes.

Vanaf dat moment hield ik van hem...

muziektheaterstuk van Jackson MacLow, dichter en leerling van Cage.

Williams Mix
(1952) voor 8 sporen op band. Met geestverwanten Brown, Feldman, Tudor en Wolff zette Cage in het begin van de vijftiger jaren de eerste Amerikaanse studio voor elektronische muziek op. Daar vervaardigde hij deze door de I Ching bepaalde mix van zeshonderd opgenomen geluiden uit de categorieën: stadsgeluiden, plattelandsgeluiden, elektronische klanken, met de hand gemaakte klanken (inclusief de stem) en geluiden die alleen door middel van elektronische versterking hoorbaar gemaakt konden worden.

Solo for Voice No. 45
(1970/71) is eveneens afkomstig uit de Song Books. In de Song Books beweegt Cage zich tussen de uitspraken van de I Ching, het volgen van de patronen van sterrekaarten tot zijn eigen smaak en voorkeuren: Voor de luisteraar zal evenwel niet te onderscheiden zijn wat de keuze heeft bepaald: de I Ching of Cage...

Credo in US
(1942) voor piano, slagwerk en radio of phonograaf werd geschreven bij de voorstellingen met Merce Cunningham. Een opvallende compositie van Cage uit de begintijden van de Tweede Wereldoorlog (voor Amerika) met een dubbel op te vatten titel, waarin symfonische muziek uit het grote Europese repertoire (bijvoorbeeld Dvorak 'Aus der neuen Welt' of Sibelius) in botsing komt met Amerikaanse klanken zoals een blues, een elektrische deurbel of de geluiden van Cage z'n eigen slagwerkorkest.

Radio Music
(1956) voor 1 tot 8 radio's geeft de uitvoerenden binnen het tijdsbestek van 6 minuten in vier delen een reeks van frequenties, door de I Ching bepaald, waarop hun radio naar eigen inzicht voor wat betreft tijdsduur en sterkte moet worden afgestemd.

Eight Whiskus
(1984/85) voor stem werden geschreven voor Joan La Barbara. Cage schreef in deze periode een aantal werken waarvan de tweede helft van de titel bestond uit de letters -ku, afgeleid van het tweede deel van het woord haiku, dat zonder vaste betekenis is. Deze cycly, de Sonnekus, Selkus, Mirakus en Whiskus ontstonden door toevals operaties. Zo paste Cage deze toe op een brief van Chris Mann die begon met de woorden: 'whistlin is did...'. Op de acht zogenaamde mestosities (een bepaalde dichtvorm) die daaruit ontstonden, schreef Cage de liederen en tevens een versie voor vioolsolo.

Waiting
(1952) voor piano werd geschreven voor Louise Lippold. Het stuk opent met een lange reeks maten rust.

Tierkreis
(1975) van Karlheinz Stockhausen voor twaalf speedozen. Voor elk teken van de dierenriem componeerde Stockhausen een kort melodietje dat zou corresponderen met de eigenschappen die aan deze sterrebeelden worden toegeschreven. Voor het muziektheaterstuk Musik im Bauch liet de componist van elke melodie een speedoosje vervaardigen. Deze speedozen zijn vanavond in Café Americain aanwezig en zij kunnen op bestelling aan uw tafel klinkend worden geseerveerd.